

20100160298

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

Врз основа на член 11 став (1) алинеја 2 и член 67, став (2) од Законот за возила („Службен весник на Република Македонија” бр.140/2008), министерот за економија донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈА И ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈА И ОЦЕНА НА ТЕХНИЧКАТА СОСТОЈБА НА ВОЗИЛАТА

Член 1

Во Правилникот за идентификација и за идентификација и оцена на техничката состојба на возилата („Службен весник на Република Македонија” број 131/2009), во членот 1 точката на крајот на реченицата се брише и се додаваат зборовите „и висината на трошоците за полагање на стручниот испит за вршење на работите во постапката на идентификација и идентификација и оцена на техничката состојба на возилата“.

Член 2

Во членот 7 точка 1, бројот „23“ се заменува со бројот „24“.

Член 3

Во член 8 во точката 2 сврзникот “и“ на крајот се заменува со точка и запирка.

Во точка 3. зборовите „од член 3. став (4) на овој правилник” се заменуваат со зборовите „од член 24 став (1) точки 4) и 5) од Законот за возила”, точката на крајот на реченицата се заменува со точка и запирка и се додаваат три нови точки 4, 5 и 6 кои гласат:

„4. Доказ за статусот на хуманитарната организација од членот 24 точка 6 од Законот за возила, издаден од надлежен државен орган.

5. Потврда за отворање на постапка за идентификација издадена од органот за одобрување со која се потврдува исполнетоста на статусот на барателот согласно одредбите од членот 24 од Законот за возила и

6. Доказ за регулирани царински давачки за возилото”.

Член 4

Во членот 11 во точката 1 сврзникот „и“ на крајот се заменува со точка и запирка.

Во точка 2, точката на крајот на реченицата се заменува со сврзникот „и“ и се додава нова точка 3 која гласи :

„3. Доказ за регулирани царински давачки за возилото”.

Член 5

По главата VI се додава нова глава VI-а и нов член 23-а кои гласат:

„ VI-а. ВИСИНА НА ТРОШОЦИ ЗА ПОЛАГАЊЕ НА СТРУЧЕН ИСПИТ“

Член 23-а

Висина на трошоци

За полагање на стручен испит се плаќаат трошоци и тоа:

1. за полагање на испитот за една група на категории на возила согласно одредбите од членот 66 став (2) од Законот за возила ..... 4000 денари.
2. за секое дополнително полагање на испитот за група категории на возила износот од точка 1 на овој став се зголемува за .....1500 денари.
3. за секое повторно полагање на испитот, што не е положен согласно одредбите од членот 66 став (4) од Законот за возила.....2000 денари.
4. за проверка на обновено знаење согласно одредбите на членот 66 став (3) од Законот за возила.....2000 денари “.

Член 6

Во членот 26 став (1), точката на крајот од реченицата се брише и се додаваат зборовите: „или постапката за идентификација и оценка на техничката состојба на возилата може да се спроведе и врз основа на доказ со податоци за одобрениот тип на возила издаден од органот за одобрување “.

Член 7

Прилогот 4 се заменува со нов Прилог 4 кој е составен дел на овој правилник.

Член 8

Во периодот од шест месеци од денот на влегување на сила на овој правилник, за половни патнички возила од категоријата М1 постапката за идентификација и оценка на техничката состојба се врши само врз основа на листата на техничките спецификации, еквивалентните со нив правилници на ЕСЕ за возила, дадени во Прилог 6 кој е составен дел на овој правилник.“.

Член 9

По истекот на периодот од член 8 на овој правилник, во периодот од шест години за половни патнички возила од категоријата М1 постапката за идентификација и оценка на техничката состојба се врши врз основа на листата на техничките спецификации, еквивалентните со нив правилници на ЕСЕ за возила, дадени во Прилог 7 кој е составен дел на овој правилник.

Член 10

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“

Бр. 25-803/3
5 февруари 2010 година
Скопје

Министер,
Фатмир Бесими, с.р.

ПРОГРАМА ЗА ПОЛАГАЊЕ НА СТРУЧЕН ИСПИТ ЗА ИЗВРШИТЕЛ НА
ИДЕНТИФИКАЦИЈА И ИДЕНТИФИКАЦИЈА И ОЦЕНА НА ТЕХНИЧКАТА СОСТОЈБА НА
ВОЗИЛАТА

I. ТЕОРЕТСКИ ДЕЛ

1. Национални и меѓународни прописи за одобрување на возилата, системите, составните делови и самостојните технички единици за пуштање на пазар, регистрација и употреба на возилата.

1.1. Национални прописи

- дефиниции на возилата;
- орган за одобрување; орган за оцена на компетентност, техничка служба, производител и застапник на производителот;
- значење на одобрувањето на возилата, системите, составните делови и самостојните технички единици;
- постапки за одобрување на ЕУ и национален тип возила;
- постапка на единечно од одобрување на возило;
- постапка за оцена на сообразност на возило;
- постапка за повеќефазно одобрување;
- постапка за одобрување на преправени и поправени возила;
- постапка за одобрување на возила од заклучување на серија;
- документи за сообразност на возилото: одобрение на тип, национално одобрение, одобрение на единечно возило, потврда од производителот, поединечни докази, потврда за сообразност, согласност за регистрација, сообраќајна дозвола (за половно возило);
- технички спецификации за моторните возила, системите, составните делови и самостојните технички единици;
- ознаки на одобренијата кои се поставуваат на моторните возила, системите, составните делови и самостојните технички единици.

1.2. Меѓународни прописи за одобрување

- прописи на обединетите нации - ЕСЕ правилници;
- прописи на Европската Унија - ЕЕС директиви и регулативи

1.3. Прописи за димензиите, масите и оскините оптоварувања, како и прописи за уредите и опремата за возилата, нивна улога и составни делови

Димензии, маса и оскино оптоварување

- димензии на возилото;
- маса на возилото;
- оскини оптоварувања на возилото.

2. Уреди и опрема на возилото:

- Уреди за управување;
- Уреди за запирање;
- Уреди за осветлување на патот и за давање светлосни знаци;
- Уреди што овозможуваа нормална видливост;
- Уреди за давање на звучни знаци;
- Уреди за возење наназад;
- Уреди за контрола и за давање на знаци;
- Уреди за одвојување и испуштање на издувните гасови;
- Уреди за прикачување на влечното и приклучното возило;
- Уреди што имаат посебено значење за безбедноста во сообраќајот.

- 2.1. Познавање и работење на главните составни делови на моторните и приклучните возила
  - 2.1.1 Мотори со внатрешно согорување
    - 2.1.1.1 Поделба на моторите
    - 2.1.1.2 Издувни гасови
  - 2.1.2 Подвозје, надградба
  - 2.1.3 Систем за потпирање на возилата
    - Улога на потпирањето
    - Работење на потпирањето
    - Видови еластични елементи
  - 2.1.3.1 Челични еластични елементи – пружини
  - 2.1.3.2 Пневматски еластични елементи
  - 2.1.3.3 Амортизери
  - 2.1.3.4 Водење на тркалата
  - 2.1.3.5 Видови водилки
  - 2.1.3.6 Агли што ја дефинираат положбата на управувачките тркала
  - 2.1.3.7 Уред за управување
  - 2.1.3.8 Механички уред за управување
  - 2.1.3.9 Серво уред за управување
  - 2.1.4 Системи за кочење
    - Градба
    - Главни составни делови
    - Работење (функционирање)
    - Главен кочен цилиндар, заптивање, заштита
    - Улога
  - 2.1.4.1 Хидраулични сопирачки
    - Карактеристики
    - Градба
    - Главни составни делови
    - Работа
    - Изведби
  - 2.1.4.1.1 Типови на кочни кругови
  - 2.1.4.1.2 Барабан сопирачка
  - 2.1.4.1.3 Диск сопирачки
  - 2.1.4.2 Кочни облошки
  - 2.1.4.3 Истрошеност и неисправност на хидрауличните сопирачки
  - 2.1.4.4. Течност за сопирачки
  - 2.1.5 Серво сопирачка
    - Градба
    - Главни составни делови
    - Работење
  - 2.1.5.1 Серво засилувач на силата на кочење
  - 2.1.5.2 Хидрауличен засилувач на силата на кочење
  - 2.1.6 Регулација на силата на кочење (АБС и ЕБС)
    - улога
    - предности и недостатоци
    - конструкција на системот
    - работење
  - 2.1.7 Пневматици
  - 2.1.8 Влечни седла и влечни уреди
  - 2.1.9 Мерачи на брзината и тахографи
  - 2.1.10 Уред за осветлување и давање на сигнали
- 2.2. Уреди за погон на возилата со гасно гориво
  - 2.2.1 Функционални карактеристики
  - 2.2.2 Составни делови: резервоар, арматура на резервоарот, куќиште на резервоарот/ капак на арматурата/ преграда, електро вентил со филтер, вентил за избор на гориво, испарувач, мешач гас-возух, цевки и црева, држачи.

II. ПРАКТИЧЕН ДЕЛ

1. Практична изведба на постапката на идентификација и идентификација и оцена на техничката состојба на возилата

1.1 Практично извршување на целата постапка на идентификација според одредбите од членовите 3, 8, 9 од овој правилник и пополнување на Согласност за регистрација според прилог 3 од овој правилник.

1.2 Практично извршување на целата постапка на идентификација и оцена на техничката состојба на возилата според одредбите од членовите 11, 12, 13, 14, 15 и 16 од овој правилник и пополнување на Согласност за регистрација според прилог 3 од овој правилник.

III. ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОЛАГАЊЕ НА ИСПИТ

1. Закон за возила („Службен весник на Република Македонија” бр.140/2008)

2. **Правилник** за идентификација и/или за идентификација и оцена на техничката состојба на возилата („Службен весник на Република Македонија” бр.131/2009),

3. **Правилник** за одобрување на нови моторни и приклучни возила и системите, составните делови и самостојните технички единици наменети за таквите возила („Службен весник на Република Македонија” бр.132/2009),

4. **Правилник** за одобрување на тип на моторни возила со две или три тркала („Службен весник на Република Македонија” бр.131/2009),

5. **Правилник** за одобрување на земјоделски и шумски трактори („Службен весник на Република Македонија” бр.134/2009)

6. **Правилник** за единечно одобрување на возило

7. **Правилник** за техничките барања за системите, составните делови, самостојните технички единици, опремата и вкупните маси и основното оптоварување на возилата.

8. **Технички спецификации** согласно одредбите на член 11 став (2) од Законот за возила.

9. **Основна литература** за областа на познавање на моторните возила.

Листа на техничките спецификации (ТСВ), еквивалентните со нив правилници на ЕЦЕ за половни возила од категорија М₁

1	2	3	4
ТСВ	Содржина на техничката спецификација	ЕЦЕ Правилник	ЕЕС Директива (основна) барана
ТСВ 101	За дозволено ниво на бучавост и за издувниот систем на моторните возила	P - 51/01	(70/157); 89/491
ТСВ 102	За мерките против загадувањето на воздухот со емисијата од моторните возила	P - 83/01	(70/220); 91/441
ТСВ 106	За вратите на моторните возила	P - 11/02	(70/387); 70/387
ТСВ 107	За уредот за звучна сигнализација на моторните возила	P - 28/00	(70/388); 70/388
ТСВ 109	За кочење на моторните и приклучните возила	P - 13/06	(71/320); 71/320
ТСВ 110	Електромагнетна компатибилност кај возилата	P - 10/01	(72/245); 89/491
ТСВ 111	За мерките против емисијата на загадувачите од дизел моторите, што се употребуваат во возилата (чадење)	P - 24/03	(72/306); 89/491
ТСВ 112	За внатрешната опременост на моторните возила	P - 21/01	(74/60); 78/632
ТСВ 115	За седиштата, нивните прицврстувачи и наслоните за глава во моторните возила	P - 17/04	(74/408); 81/577
ТСВ 116	За надворешните испакнати делови на моторните возила	P - 26/01	(74/483); 79/488
ТСВ 117	За степенот на пренос за возење наназад и за брзиномерот кај моторните возила	P - 39/00	(75/443); 75/443
ТСВ 119	За приклучоците на сигурносните појаси кај моторните возила	P - 14/02	(76/115); 76/115
ТСВ 120	За вградување на светлосните и светлосно сигналните уреди на моторните и приклучните возила	P - 48/00	(76/756); 76/756
ТСВ 138	За наслоните за глава на седиштата на моторни возила	P - 25/03	(78/932); 78/932
	Возила со погон на течен нафтен гас	P - 67/00	

Листа на техничките спецификации (ТСВ), еквивалентните со нив правилници на ЕСЕ за половни возила од категорија М₁

1	2	3	4
ТСВ	Содржина на техничката спецификација	ЕСЕ Правилник	ЕЕС Директива (основна) барана
ТСВ 101	За дозволено ниво на бучавост и за издувниот систем на моторните возила	P - 51/01	(70/157); 89/491
ТСВ 102	За мерките против загадувањето на воздухот со емисијата од моторните возила	P - 83/03	(70/220); 94/12
ТСВ 103	За резервоарот за гориво и за уредите за заштита од подлетување од назад за моторните возила и нивните приколки	P - 34/00	(70/221); 81/333
ТСВ 105	За системите за управување за моторните возила и нивните приколки	P - 79/00	(70/311); 70/311
ТСВ 106	За вратите на моторните возила	P - 11/02	(70/387); 70/387
ТСВ 107	За уредот за звучна сигнализација на моторните возила	P - 28/00	(70/388); 70/388
ТСВ 108	За уредите за посредно гледање кај моторните возила и нивното вградување	P - 46/01	(71/127); 88/321
ТСВ 109	За кочење на моторните и приклучните возила	P - 13/06	(71/320); 71/320
ТСВ 110	Електромагнетна компатибилност кај возилата	P - 10/01	(72/245); 89/491
ТСВ 111	За мерките против емисијата на загадувачите од дизел моторите, што се употребуваат во возилата (чадење)	P - 24/03	(72/306); 89/491
ТСВ 112	За внатрешната опременост на моторните возила	P - 21/01	(74/60); 78/632
ТСВ 115	За седиштата, нивните прицврстувачи и наслоните за глава во моторните возила	P - 17/04	(74/408); 81/577
ТСВ 116	За надворешните испакнати делови на моторните возила	P - 26/01	(74/483); 79/488
ТСВ 117	За степенот на пренос за возење наназад и за брзиномерот кај моторните возила	P - 39/00	(75/443); 75/443
ТСВ 119	За приклучоците на сигурносните појаси кај моторните возила	P - 14/02	(76/115); 76/115

ТСВ 120	За вградување на светлосните и светлосно сигналните уреди на моторните и приклучните возила	P - 48/00	(76/756); 76/756
ТСВ 138	За наслоните за глава на седиштата на моторни возила	P - 25/03	(78/932); 78/932
ТСВ 140	За силината на моторот кај моторните возила	P - 85/00	(80/1269); 89/491
ТСВ 146	За пневматиците за моторни возила и нивните приколки и нивно вградување	P - 64/00	(92/23); 92/23
	Возила со погон на течен нафтен гас	P - 67/00	
	Потрошувачка на гориво	P - 84/00	(80/1268); 89/491